

Duurzaamheidbalans

Een integraal duurzaamheidsperspectief is voor gemeenten van groot belang om beleidsterreinen van de gemeente in hun onderlinge samenhang te analyseren. Duurzaamheid kent verschillende uitingsvormen en volgt in hoge mate de eigenheid van een gemeente. De specifieke omstandigheden van de geschiedenis van de locatie waar de gemeente is gevestigd zijn van essentieel belang.

Duurzaamheid

Duurzame ontwikkeling wordt opgevat als een ontwikkelproces gericht op het bevorderen van een evenwichtige groei (het in balans zijn) van de veerkracht en kwaliteit van de natuur (het ecologisch kapitaal), van het lichamelijke en geestelijke welzijn van mensen (het sociaal-cultureel kapitaal) en van de houdbaarheid van de economische productie en consumptie (het economisch kapitaal).

De kapitalen bestaan uit voorraden: de essentiële elementen die samen de kwaliteit en kwantiteit van een kapitaal bepalen.

De gemeenten met de hoogste scores liggen doorgaans in groen gebied én in de nabijheid van grote gemeenten waar veel bewoners naartoe pendelen om te werken. Deze inwoners profiteren van de gunstige groene en sociale kwaliteiten van hun woonomgeving en de economische kansen van denabijgelegen grote stad.

Onderdeel	Beschrijving
Kunst en cultuur	
Woonomgeving	
Economisch Kapitaal	Binnen het economisch kapitaal staat het functioneren van de regionale economie centraal. Hierbij is de focus gericht op behoud en versterking van het vermogen van een regio om voldoende inkomen te genereren. Of een regio er ook daadwerkelijk in slaagt om
Arbeid	
Ruimtelijke vestigingsvoorwaarden	De waardering van de ruimtelijke vestigingsvoorwaarden, uitgedrukt in een score van 0 (zeer laag) tot 100 (zeer hoog).
Concurrentievermogen	De mogelijkheden om geld te verdienen in een markt met concurrenten, uitgedrukt in een score van 0 (zeer laag) tot 100 (zeer hoog).
Infrastructuur en bereikbaarheid	
Kennis	De aanwezige kennis in een gemeente, uitgedrukt in een score van 0 (zeer laag) tot 100 (zeer hoog).
Sociaal-Cultureel Kapitaal	De waardering van sociale interacties binnen een samenleving met betrekking tot sociale rechtvaardigheid en maatschappelijke betrokkenheid, uitgedrukt in een score van 0 (zeer laag) -100 (zeer hoog).
Overall duurzaamheidsscore	Oordeel over de mate waarin de gemeente duurzaam is, op basis van ecologisch, sociaal-cultureel en economisch kapitaal, uitgedrukt in een score van 0 (zeer laag) -100 (zeer hoog).
Economische participatie	
Maatschappelijke participatie	De mate van maatschappelijke participatie, uitgedrukt in een score van 0 (zeer laag) tot 100 (zeer hoog).
Gezondheid	
Veiligheid	
Onderwijs	Oordeel over de kwaliteit van het onderwijs (incl. volwassenonderwijs), uitgedrukt in een score van 0 (zeer laag) tot 100 (zeer hoog).

Duurzaamheidkapitalen

De duurzaamheidbalans gaat na of de verschillen tussen de kapitalen niet te groot zijn omdat dit erop kan duiden dat het ene kapitaal zich wellicht heeft ontwikkeld ten koste van andere kapitalen. Het ideaal vanuit duurzaamheid is dat de drie kapitalen gelijk scoren, ofwel in balans zijn. Een maat voor het in onbalans zijn is daarmee het verschil tussen de scores op de drie kapitalen. Wanneer forse verschillen tussen de scores van de kapitalen optreden, kan vanuit duurzaamheid prioriteit gegeven worden aan mogelijkheden om het laagst scorende kapitaal te verbeteren.

Ecologisch kapitaal

Het ecologisch kapitaal beschouwt de verschillende ecosystemen binnen de regio. Deze dienen over voldoende veerkracht te beschikken om de natuurlijke en menselijke verstoringen op te kunnen vangen, zonder dat dit leidt tot onherstelbare schade aan de functies van het ecosysteem. Een duurzame omgang met het ecosysteem is gericht op het versterken van de ecosystemen en het voorkomen van verstoringen, welke een negatieve invloed kunnen hebben op het menselijk welzijn.

Sociaal-cultureel kapitaal

Binnen het sociaal-cultureel kapitaal draait alles om de sociale interacties binnen een samenleving. Kernbegrippen zijn sociale rechtvaardigheid en maatschappelijke betrokkenheid. Voor een sociaal en cultureel duurzame samenleving wordt het principe van sociale rechtvaardigheid ingevuld met gelijke kansen, vrijheid, brede toegankelijkheid van voorzieningen en veiligheid.

Economisch kapitaal

Binnen het economisch kapitaal staat het functioneren van de regionale economie centraal. Hierbij is de focus gericht op behoud en versterking van het vermogen van een regio om voldoende inkomen te genereren. Of een regio er ook daadwerkelijk in slaagt om voldoende inkomen te generen, is afhankelijk van de vraag of de regio als gebied en de bedrijven in de regio erin slagen om in de concurrentiestrijd een goede uitgangspositie te verwerven. Een duurzame regionale economie genereert voldoende welvaart voor huidige en toekomstige generaties, en heeft voldoende dynamiek om in te spelen op veranderende maatschappelijke en economische ontwikkelingen.

Methode en bronnen

Duurzame ontwikkeling is een complex begrip. Om dit complexe begrip meetbaar te maken is de volgende werkwijze gehanteerd. Ieder van de drie kapitalen (ecologisch, sociaal-cultureel en economisch) is opgesplitst in zogenaamde voorraden (thema's). Voor ieder van deze (19) voorraden zijn vervolgens langetermijndoelen of duurzaamheidseisen geformuleerd. Met behulp van (105) indicatoren wordt gemeten of die eisen ook daadwerkelijk worden gerealiseerd. Voor iedere indicator zijn normen of meetschalen gedefinieerd met behulp waarvan voor iedere indicator een score berekend kan worden (uitgedrukt als % doelrealisatie). Stapsgewijs worden indicatorscores geaggregeerd tot voorraadscores, voorraadscores tot kapitaalscores en kapitaalscores tot een totale duurzaamheidsscore van een gemeente.

Voor meer informatie over de duurzaamheidbalans, de achterliggende indicatoren en de wijze waarop uw gemeente de duurzaamheidsbalans kunt inzetten verwijzen wij u naar de website van [Telos: Brabants centrum voor duurzame ontwikkeling](#).